

Overzicht van apps voor het PGD

November 2014

1. Inleiding

Om een PGD te gaan gebruiken, moet het genoeg waarde hebben voor de gebruiker. Een PGD krijgt toevoegde waarde als het de gebruiker meer 'oplevert' dan het 'kost'. Hoe kan een PGD waarde bieden voor een gebruiker? Door het aanbieden van functies zoals het bijhouden van een dossier, het maken van afspraken met zorgverleners, het meten van waarden via een app en deze gegevens koppelen met je PGD. Een app kan een goede bron zijn voor een PGD.

Deze notitie geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Welke apps zijn nu beschikbaar en wat bieden de apps, die zijn opgenomen in de Digitale ZorgGids¹?
2. Is er verschil in de beschikbare apps in vergelijking met de drie doelgroepen?
3. Welke inzichten leveren bovenstaande antwoorden op in relatie tot het opschalen van een PGD?

Om deze vragen te kunnen beantwoorden is gebruik gemaakt van het [PGD Kader 2020](#) en apps die zijn opgenomen in de [DigitaleZorgGids](#).

2. Methode van overzicht

De digitale zorggids is als bron gebruikt voor de inventarisatie². De inventarisatie is bedoeld om een indicatie³ af te geven. Vervolgens is gekeken welke waarde de app heeft voor de gebruiker op basis van de omschrijving over de app. De waarde is gesplitst in functies⁴ en gezondheidsdomein. Bijvoorbeeld een app voor de doelgroep zwangere heeft als functie 'voorlichting geven over de geboorte' wat betrekking heeft op gezondheidsdomein zorg (zie bijlage 1 voor een detaillering van de waarde van een PGD voor de inwoner).

3. Bevindingen

Zwangeren

Voor de doelgroep 'zwangeren' zijn 44 apps opgenomen in de digitale zorggids. De meeste apps richten zich op gezondheidsinformatie en overzicht op het gezondheidsdomein zorg (zie figuur 1). Denk hierbij aan apps om inzicht te verkrijgen in de menstruatiecyclus en vruchtbare dagen of informatie over de zwangerschap, geboorte en ontwikkeling van de baby. Weinig apps richten zich op het sociaal netwerk en dienstverlening, zoals doorsturen van echo's of het plannen van een afspraak bij een zorgverlener. Ook zijn weinig apps die aangeven dat de gebruiker zijn verzamelde

¹ Gericht op de drie doelgroepen van het PGD Kader 2020: ontdekken dat je zwanger bent, ouderen die moeite hebben met zelfstandig te blijven wonen, mensen met een chronische aandoening.

² De inventarisatie heeft eind juli plaatsgevonden.

³ De ontwikkeling en het aanbod van apps blijft doorgaan, waardoor deze notitie geen compleet beeld geeft.

⁴ Eén app kan meerdere functies bevatten.

data (bijvoorbeeld van een zwangerschapsdagboek) kan ontsluiten naar een andere bron zoals een persoonlijk gezondheidsdossier. Op het gezondheidsdomein fitheid richten de meeste apps zich op gezondheidsinformatie over het geven van voeding of op overzicht over de gezondheid van de baby door het groeiboekje digitaal aan te leveren.

		Gezondheidsdomein	
		Fitheid functie	Zorg Functie
Functies	Sociaal netwerk (Partneren met eigen netwerk)	➤ Aantal apps: 0	➤ Aantal apps: 1
	Dienstverlening (Zelf bepalen wat waar wanneer)	➤ Aantal apps: 0	➤ Aantal apps: 1
	Gezondheidsinformatie (Persoonlijk leren)	➤ Aantal apps: 5	➤ Aantal apps: 14
	Overzicht (Eigen dossier beheren en inzien)	➤ Aantal apps: 7	➤ Aantal apps: 20
	Zelfzorg (Zelf monitoren en actie ondernemen)	➤ Aantal apps: 3	➤ Aantal apps: 4
	Zorg netwerk (Partneren met zorgverleners)	➤ Aantal apps: 0	➤ Aantal apps: 0

Figuur 1: Overzicht waarde voor de doelgroep 'zwangeren' uit 44 beschreven apps

Ouderen

In totaal zijn voor de doelgroep ouderen 8 apps beschreven (zie figuur 2). De apps richten zich op dienstverlening en gezondheidsinformatie. Voor dienstverlening zijn apps ontwikkeld die een geheugensteuntje voor de dagelijkse routine bieden. Rondom gezondheidsinformatie bieden de apps voorlichting over de gezondheid, waarbij één app specifiek gericht is op Alzheimer.

		Gezondheidsdomein	
		Fitheid functie	Zorg Functie
Functies	Sociaal netwerk (Partneren met eigen netwerk)	➤ Aantal apps: 2	➤ Aantal apps: 1
	Dienstverlening (Zelf bepalen wat waar wanneer)	➤ Aantal apps: 0	➤ Aantal apps: 4
	Gezondheidsinformatie (Persoonlijk leren)	➤ Aantal apps: 1	➤ Aantal apps: 3
	Overzicht (Eigen dossier beheren en inzien)	➤ Aantal apps: 0	➤ Aantal apps: 0
	Zelfzorg (Zelf monitoren en actie ondernemen)	➤ Aantal apps: 0	➤ Aantal apps: 0
	Zorg netwerk (Partneren met zorgverleners)	➤ Aantal apps: 0	➤ Aantal apps: 1

Figuur 2: Overzicht waarde voor de doelgroep 'ouderen' uit 8 beschreven apps

Chronisch zieken

De hoeveelheid beschikbare apps verschilt sterk per aandoening. Voor de aandoening COPD zijn 11 en voor Diabetes Mellitus zijn 22 apps beschikbaar (zie figuur 3).

Voor COPD richten de meeste apps zich op gezondheidsinformatie, overzicht en zelfzorg op het gezondheidsdomein van zorg. Een online magazine dat informatie geeft over de invloed van het seizoen en tips geeft, of een zelfmanagement programma dat de gebruiker stimuleert zijn medicatie bij te houden en een bewegingsplan op te starten.

Voor Diabetes Mellitus richten de meeste apps zich op overzicht en zelfzorg op het gezondheidsdomein van zorg en een aantal op gezondheidsinformatie. De gebruiker krijgt kennis over de hoeveelheid koolhydraten dat in voedsel zit. Andere apps maken berekeningen over de inname van koolhydraten en, op basis van deze gegevens, een spuitindicatie voor maaltijden. Ook zijn zelfmanagement apps beschikbaar waar de gebruiker zijn bloedglucosewaarden, koolhydraat-inname en insulinedosis in de loop van de tijd kan volgen en zijn resultaten (per email) kan delen met zijn zorgverlener.

		Gezondheidsdomein	
		Fitheid functie	Zorg Functie
Functies	Sociaal netwerk (Partneren met eigen netwerk)	➤ Aantal apps: 0/1	➤ Aantal apps: 0/2
	Dienstverlening (Zelf bepalen wat waar wanneer)	➤ Aantal apps: 0/0	➤ Aantal apps: 0/0
	Gezondheidsinformatie (Persoonlijk leren)	➤ Aantal apps: 1/1	➤ Aantal apps: 6/4
	Overzicht (Eigen dossier beheren en inzien)	➤ Aantal apps: 0/1	➤ Aantal apps: 14/6
	Zelfzorg (Zelf monitoren en actie ondernemen)	➤ Aantal apps: 0/0	➤ Aantal apps: 12/5
	Zorg netwerk (Partneren met zorgverleners)	➤ Aantal apps: 0/0	➤ Aantal apps: 3/0

Figuur 3: Overzicht waarde voor de doelgroep 'chronisch zieken met Diabetes Mellitus / COPD' uit 33 beschreven apps

4. Conclusie

Welke apps zijn nu beschikbaar? Wat bieden de apps, in de digitale zorggids⁵?

In totaal zijn 85 apps geanalyseerd. Dat is natuurlijk maar een fractie van de meer dan 100.000 apps voor de zorg die er internationaal beschikbaar zijn.⁶ Wat opvalt is dat meer dan de helft, 44 apps, zijn gericht op de doelgroep zwangeren. Voor de doelgroep ouderen is het aantal beschikbare apps schaars, 8 apps in totaal. Voor de doelgroepen zwangeren en chronisch zieken richtten de meeste

⁵ Gericht op de drie doelgroepen van PGD Kader 2020; ontdekken dat je zwanger bent, ouderen die moeite hebben met zelfstandig te blijven wonen, mensen met een chronische aandoening.

⁶ Zie: <http://www.businessinsider.com/mobile-will-disrupt-health-care-2013-9>

apps zich op overzicht, zoals het bijhouden van een dagboek. Voor de ouderen zijn weinig tot geen apps beschikbaar die helpen om langer thuis te kunnen blijven wonen.⁷ De beschikbare apps zijn nog in hoge mate “stand-alone”, oftewel gericht op het individu (gezondheidsinformatie, overzicht, zelfzorg) en veel minder op interactie met anderen (sociaal netwerk, dienstverlening, zorg netwerk). Ook zijn apps in het fitness domein, gericht op het bevorderen van gezondheid, nog sterk in de minderheid.

Is er verschil in de beschikbare apps in vergelijking met de drie doelgroepen?

Het is opvallend dat er zoveel meer apps zijn voor de doelgroep zwangeren dan voor de andere twee doelgroepen. Een mogelijke verklaring is dat zwangeren grote lichamelijke veranderingen meemaken, maar in principe niet ziek zijn. ‘Zij moeten het dus meer zelf doen’ en dan zijn beschikbare apps een goed informatie kanaal. Een andere verklaring is dat deze doelgroep jonger is en al meer gewend veel met apps te doen. Bovendien zal de doelgroep zwangeren voor adverteerders wellicht interessanter zijn, waardoor met apps voor deze doelgroep snel geld te verdienen valt. Wat ook opvalt is dat voor zwangeren met name apps voor gezondheidsinformatie en overzicht zijn ontwikkeld. Bij ouderen ligt het accent daarentegen op dienstverlening en gezondheidsinformatie. Voor de doelgroep chronisch ziek zijn veel apps beschikbaar gericht op overzicht en zelfzorg. Vaak bieden apps deze functies samen aan, waardoor de zelfmanagement functie van toepassing is. Daarmee wordt een goede basis geboden om met zorgverleners op samen te werken, waardoor een interessanter verdienmodel voor de aanbieders van apps kan worden geboden.

Welke inzichten leveren bovenstaande antwoorden op met betrekking tot het opschalen van een PGD?

Per doelgroep en levensfase verschilt de behoefte welke app de gebruiker wil kiezen. Voor een goed PGD is het van belang dat de PGD-functies, waaronder het gebruik van apps, naar individuele voorkeur kunnen worden aangesloten en afgekoppeld. Wanneer ik zwanger wil worden zijn apps rondom ovulatie, dieet en supplementen zinvol, zeker als die rekening kunnen houden met mijn lengte, gewicht en levensstijl, zoals beschikbaar in mijn PGD. Maar als ik niet meer zwanger wordt, hoef ik ook al die apps niet meer.

Voor de doelgroepen zwangeren en chronisch zieken hoeft de ontwikkeling van apps rondom gezondheidsinformatie, overzicht en zelfzorg zeker niet gestimuleerd te worden. PGD initiatieven kunnen hun energie beter richten op het zinvol aansluiten en integreren van bestaande apps, om het gebruik van beide makkelijker en zinvoller te maken. Gericht zoeken naar apps voor sociaal netwerk, dienstverlening en zorg netwerk, die vooral goede communicatie met familie en vrienden of professionals ondersteunen, maakt het aanbod compleet. Bundelen en doorontwikkelen van bestaande apps zal de opschaling van PGD’s een enorme impuls kunnen geven.

⁷ De opkomst van marktplaatsen voor mantelzorg zijn voor de inventarisatie buiten beschouwing gelaten.

Bijlage: PGD waarde voor inwoner

Op dit moment is de kennis rondom PGD's enorm versnipperd. Dat betekent dat iedere keer opnieuw het wiel wordt uitgevonden, terwijl het meeste al beschikbaar is. Dat is zonde en werkt contraproductief. Bundeling van beschikbare (internationale) kennis is dus essentieel. Daarnaast zijn er ongetwijfeld nog witte vlekken: die kunnen heel gericht, mede op basis van praktijkervaring, worden ontdekt. Voor het bundelen van die kennis maken we gebruik van de hoofdlijnen van het zogenaamde PGD Kader 2020. Dit kader bestaat uit zes invalshoeken: waarde voor inwoners; waarde voor professional; waarde voor investeerders; vertrouwen, veiligheid en privacy; verzamelen en beheren van gezondheidsinformatie; en uitwisselen van gezondheidsinformatie. Voor deze notitie is de eerste uitwerking (mei 2014) van de waarde voor inwoners als uitgangspunt genomen.